

Notulen van de Kenniskring Noord bijeenkomst 20 april 2021 (digitaal)
--

1. Welkom

Petra opent de vergadering en heet een aantal nieuwe deelnemers in het bijzonder hartelijk welkom. Ze geeft aan dat het netwerk als doel heeft en brengen en halen van informatie. Naast de bijeenkomsten zal tussen de bijeenkomsten door ook veel informatie via de mail gestuurd worden. Daarnaast een bijzonder welkom aan Marco Zuidam, die een deel van de agenda zal verzorgen en aan een beleidsambtenaar van het ministerie van OCW voor het aansluiten bij ons netwerk.

Petra biedt aan een basisbijeenkomst GOA te plannen voor de nieuwe deelnemers. Heb je belangstelling, meld je dan aan via de chat. Petra zal dan met een voorsteldatum komen.

2. Resultaatafspraken vroegschools en monitoren van resultaatafspraken door Marco Zuidam

Marco geeft aan dat hij een verkorte presentatie zal houden over de resultaatafspraken VVE. Vanuit Oberon, Vinci en de Universiteit Utrecht is er nieuwe aanpak ontwikkeld voor het meten van de resultaatafspraken VVE. In Hardenberg wordt deze aanpak toegepast. Deze notulen zijn een aanvulling op de inmiddels toegestuurde presentatie.

Sheet 1: Een overzicht van de stand van zaken landelijk onderzoek over resultaatafspraken VVE en kwaliteit VVE. Conclusie is dat de resultaatafspraken VVE onvoldoende op orde zijn. Het inspectierapport laat zien dat de basiskwaliteit VE best op orde is, maar de educatieve kwaliteit niet. In de Staat van het Onderwijs (2 april 2021) gaat het over OAB/VVE. Onderzoek in 38 nieuwe OAB-gemeenten laat zien dat 8 voldoen aan de resultaatafspraken VVE en de rest nog niet.

Sheet 2: De problemen in de huidige aanpakken komen voort uit de administratie. Scholen kunnen het VVE-kenmerk niet koppelen aan hun kindvolgsysteem en hebben daarom dus geen/beperkt zicht op wat VVE op kindniveau oplevert. Ook zijn er veel verschillende systemen, wat de meetbaarheid voor de gemeente als geheel lastig maakt. De overgang van toetsen naar kleuterobservatiesystemen zorgt ervoor dat scholen een heroriëntatie hebben gedaan, waarbij het de vraag is wanneer zij weer effectief meten. Tot slot is de betrouwbaarheid van toets- en observatiesystemen lastig in te schatten, aangezien kinderen zich in sprongen ontwikkelen.

Sheet 3: Om uit een impasse te komen is het belangrijk de uitkomsten breder te plaatsen en daarmee te benutten voor een gesprek. Heb je zicht op de input – throughput en output? We kijken nu vooral naar peuters / kleuters. Kun je dit verbreden naar 6-14 jarigen? Dit zijn belangrijke aangrijpingspunten van de nieuwe aanpak.

Sheet 4: De nieuwe aanpak van Oberon kent een 6 punten meting, waarvan 4 modules als basis fungeren en twee modules facultatief zijn. Over de twee facultatieve modules: Het kan van belang zijn de opbrengsten van VVE kinderen op basis van genormeerde landelijke toetsen te herijken, bijvoorbeeld als de opbrengsten van de eigen systemen opvallend hoog uitvallen. Dit kan met de CELF (facultatieve module 1). CLASS- meting (facultatieve module 2) is gericht op wat PM'ers doen. Wat gebeurt er als je PM'ers gaan observeren, hoe objectief is het? Een gemeente voegt toe dat dit gaat op taal, hij heeft er enige ervaring mee.

Sheet 5: De elementen van de nieuwe aanpak voldoen aan de huidige regelgeving. Daarbij is het van belang te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen. Observeren is deels subjectief: er is een onbedoelde druk bij leerkrachten, zij moeten scoren. Neem de cijfers serieus, maar leg daar niet alle focus op. Daarnaast is het lerarentekort van invloed. Voorheen kende VVE in het onderwijsdeel nog wel een dubbele bezetting, deze wordt nu nog amper toegepast. Ook het verder kijken naar verder ontwikkeling (po-vo) binnen de bredere 'gelijke kansen' visie is een pre. Een gemeente geeft aan dat de dubbele bezetting inderdaad weinig gebeurt, wel veel inzet van onderwijsassistenten, maar ook dat neemt af doordat scholen minder budget krijgen. Marco herkent dat beeld en geeft aan dat metingen van de UU aantonen dat de vroegschoolse educatie minder scoort.

Sheet 6: Het schema geeft de kwaliteitsdialoog weer. Input is VVE beleid, uitvoering door partners. Het is een cyclisch proces: waar moeten we wat aan doen?

Sheet 7: Het meten van de opbrengsten kan divers. Betrek ook de GGD- en Inspectie rapporten erbij, deze zeggen ook iets over de educatieve kwaliteit. De landelijke bronnen geven informatie over de referentieniveaus van taal en de overgang van PO naar VO. Voor toets- en observatie-instrumenten is het belangrijk dat instructie meegegeven wordt hoe deze vertaald moeten worden. Controle gaat via checklisten, data blijven bij de scholen. NP Onderwijs heeft een stappenplan met schoolscan uitgebracht, waarbij scholen data van ontwikkeling van kinderen zelf moeten analyseren. Als ze dit dus goed kunnen, kunnen ze dit in het vervolg ook voor de resultaatafspraken vroegschoolse educatie. Bij lastige gesprekken is het goed de schoolscan af te wachten, deze komt naar de gemeenten.

Sheet 8: Nadat je de gegevens zelf in kaart gebracht hebt volgen er twee sessies. Bij de sessie over opbrengsten betrek je ook de ambitie: is deze gehaald? Hoeveel % wel of niet? Dit geeft input voor de sessie over de educatieve kwaliteit van VVE. Spiegel hoe tevreden ze zijn. Daarna wordt een rapport opgesteld. De informatie wordt opgedeeld in twee groepen: < 50% ontwikkeling: groei niet gehaald, > 50% ontwikkeling, groei wel gehaald. Deze informatie wordt geduid: waar vallen de verschillen op? Maak het lerend effect zichtbaar. Het rapport kun je ook bespreken in de LEA of facultatief per organisatie.

Sheet 9: De opbouw van het gemeentelijk rapport bestaat uit 4 delen, deel 2 gaat over de educatieve kwaliteit.

Sheet 10: Samenvattend: Heb aandacht voor opbrengsten, plaats ze in een breder perspectief. Het doel van de nieuwe aanpak is versterken VVE in plaats van cijfers overdragen aan een onderzoeksbureau en dan een apart rapport over de opbrengsten van VVE te ontvangen.

Na de presentatie komt een aantal reacties:

Interessant, voor Hardenberg lastig: hoe is dat algemeen? Zien schoolbesturen de noodzaak hier van in? Wettelijke verplichting voor gemeente, ook voor besturen?

In de wet gaat het om gemeenten én besturen, daar kun je op terugrijpen. Wel regelmatig wat onwil (administratief lastig, onwil om geen verantwoordelijkheid af te leggen aan gemeente. Onderwijs kan dat tegenhouden, inspectie let daar op).

OCW: Het inspectiekader is gericht op groep 1 t/m 8, niet specifiek groep 1/2. Het gaat om de doorlopende leerlijn, wel dip in groep 1/2, daar zijn zorgen over. Resultaatafspraken moeten hier op vastgehouden worden. Meten van de educatieve kwaliteit in groep 1/2 is belangrijk. GGD doet wel iets, maar dat is meer voorschools. Het kader inspectie voorschool kan benut worden.

OCW: Er zijn weinig cijfers voor peuters en kleuters, kun je dit in lijn zetten met 6-14 jaar?

Marco geeft aan dit mee te nemen: wat zie je later in groep 8, PO/VO? Wat meet je dan?

OCW geeft aan dat in de Staat van het onderwijs de aandacht gericht wordt op groep 1 en 2, dit zijn belangrijke groepen. Schoolbesturen realiseren zicht niet altijd het belang van het jonge kind.

Gemeente: Inspectie is belangrijk, wij zijn vooral een plattelandsgemeente met weinig GOAB gelden en moeten nu herijken. Als gemeente willen we graag het gesprek aangaan rondom de resultaatafspraken, dit helpt om iedereen bij elkaar te brengen. Er heerst nog wel eens de houding: wat moet de gemeente met ons? Dit wordt herkend door anderen, goed om te melden.

OCW geeft aan dat het ministerie weinig beleid heeft op groep 1 en 2, het is een aparte groep die een andere manier van leren kent en deze vraagt meer beleidsmatige aandacht.

Gemeente: Inspectie komt voor toezicht naar IKC's. Ze kijken dan naar het deel basisschool en nemen niet de opvang mee. Waar komen dan de signalen vandaan? Ministerie loopt ver achter hierin.

Een gemeente zegt toe een enquête over meten kwaliteit binnen het netwerk te delen.

Petra bedankt Marco voor de presentatie. Boeiend om de vroegschoolse afspraken in te bedden in de hele VVE-cyclus.

Het tweede deel van de vergadering is op basis van de overige punten op de agenda. Petra deelt de presentatie. De notulen zijn aanvullend op de presentatie die naar alle deelnemers is gestuurd.

3. Harmonisatie: bereik

SZW heeft hiernaar gekeken. In 2018 zijn de peuters opgenomen in de WKO. In hoeverre kijk je hier op terug: wat gaat goed, wat zou je anders doen? Verschillende gemeenten geven een schets waaruit blijkt dat de harmonisatie overal is gerealiseerd en dat het bereik juist is toegenomen.

4. Jaarlijkse staat van het onderwijs

Niveaus van de basisvaardigheden is niet op orde en de kansenongelijkheid groeit. Heeft corona daar aan bijgedragen? Pleidooi voor verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, niet repareren, maar renoveren. Hoe snel dit zal gaan is afhankelijk van hoeveel er op het bord van de scholen ligt. Nodig zijn: hogere ambities (evidence based), toepassen wat werkt (professionaliteit leerkrachten moet op orde zijn, leerkrachten moeten hoge verwachtingen hebben van alle kinderen). De gevolgen van corona zijn niet te definiëren.

Gemeente: Richting het ministerie met betrekking tot taal: versimpelen kwaliteitseisen? Commissie Meijerink heeft referentieniveaus ingesteld. OCW geeft aan dat het de taak van het onderwijs is om de leerlingen in groep 8 zover te brengen.

5. Advies Onderwijsraad 'Later selecteren...'

Later selecteren, beter differentiëren. Het is een vernieuwing om de selectie uit te stellen en een middenschool te creëren. De sectororganisaties zijn voor, tegengeluiden uit de maatschappij. Welke invloed had de serie 'Klassen'? Andere professionals voelen zich te kort gedaan: veel kinderen gingen ook goed tijdens de coronaperiode. Er is wel leervertraging, maar niet altijd onderwijsachterstand. Bepaalde groep heeft dubbel last, dat is onze doelgroep. Er is behoefte aan nuancering: op welke doelgroep richten we ons? Welke invloed heeft huiswerkbegeleiding: kunnen scholen dit ook in plaats van alleen ouders met een grote portemonnee? Een aantal gemeenten doet mee aan de Gelijke Kansen Alliantie.

6. Corona/ NPO: brief aan scholen

Hier hebben we de vorige vergadering lang bij stilgestaan. Algemene Rekenkamer waarschuwt de kamer over vrije besteding lumpsum: geormerkte middelen = geormerkte verplichting. Let op dat deze middelen niet wegvloeien (zie link in de brief. Zoek samenwerking met samenwerkingsverbanden en gemeenten.

Gemeente: Wij hebben in het LEA overleg het initiatief genomen in het overleg over NPO-middelen. Voor de zomer krijgen we de eerste indicatie.

Gemeente: In de LEA hebben we NPO besproken, dit was succesvol, een inhoudelijk gesprek. Inge de Wolf (UvM) was erbij met betrekking tot de bewezen interventies. Scholen zijn nog zoekende. Wat kan de rol van de gemeente zijn, deze is voor sommige besturen dubbel. De samenwerkingsverbanden zijn erbij betrokken, schoolbesturen zitten soms in meerdere gemeenten, dat maakt het lastig.

Gemeente: Best sceptisch over het programma: waar haal je personeel vandaan? Ook voor de huisvestingsplannen: liever lokalen leeglaten staan. Dit wordt bij VNG neergelegd bij wet regelgeving verordening. Petra zorgt voor de juiste gegevens wie te benaderen hiervoor. OCW voegt toe dat ze ook liever een structurele oplossing had gezien. Wel belangrijk om te kijken naar effectieve interventies. Het is moeilijk met een investering voor 2,5 jaar: wat daarna?

Gemeente: Verbaasd over de reacties van PO-raad / schoolbesturen / Verus. Oproep voor vertrouwen: structureel wenselijk, VOSABB graag 4 jaar, onderwijs strak geregeld: niet altijd adequate oplossingen voor huisvesting etc.

Petra herkent het dubbele gevoel: Fijn zoveel middelen, geeft blijk van 'sense of urgency' en aan de andere kant ligt er al veel bij scholen. Zorg dat goede innovaties ruimte krijgen.

Gemeente: Herkent de lijn, overleg met de grootste schoolbesturen. Oproep tot zelf initiatief nemen. Ze hebben geen gevoel dat ze moeten samenwerken.

OCW Waarom overleg met de schoolbesturen? Middelen gaan naar de scholen. Waarom geen overleg met de scholen?

Gemeente: De analyses zijn op niveau van de schoolbesturen.

Gemeente: : Ook weten schoolbesturen soms niet wat ze met gemeenten moeten. Gemeenten ontvangen ook gelden, deze kunnen aanvullend zijn op wensen van scholen / gezamenlijke aanpak + overstijging schoolniveau / dorpsniveau. Doelgroep kwetsbare kinderen: mentale en sociaal emotionele ontwikkeling, daar kunnen we als gemeenten iets betekenen. Eens met de oproep om tijd te rekken, niet oplappen.

OCW Analyse per school is daarom belangrijk. Behoeft korte termijn of meer lange termijn.

Petra: Door de beperkte duur zijn scholen voorzichtig met de inzet van personeel: integreren in het primaire proces.

7. De stand van de LEA

Verbinding vroeg-voorschoolse organisatie. Er is een knip gekomen: geen overleg meer over KOV-PO. Toen is LEA ontwikkeld: overleg KOV/PO op basis van gelijkwaardigheid. In de wet geregeld dat er OOGO – overleg moet zijn. Dit hoeft niet in LEA verband, kan ook in andere verbanden. Het is divers wie je aan tafel hebt zitten bij welk overleg. VVE is niet altijd bij de LEA aangesloten, wel vaak.

LEA gaat over verbinden: succesfactoren vanuit de input vooraf is dat het vooral gaat over relaties: slechte relaties leiden tot slechte kwaliteit. LEA kan bijdragen: maak het relevant voor alle bestuurlijke partners.

In het Noorden leidt krimp tot concurrentie. Eén schoolbestuur heeft gemiddeld met vijf gemeenten te maken. Onderwijshuisvesting heeft gemeente in handen. Kun je hierover afspraken maken, dan ook vaak op resultaatafspraken. Binnen de inhoudelijke thema's zie je een verbreding van onderwijs naar (jeugd)zorg, thuis, belang van goede afspraken en de check. Sheet 12 geeft een doorkijkje waar je als gemeente mee bezig 'moet' zijn; de pilot 'Kansrijke start' van VWS, de inkoop van dyslexiezorg, nieuwsgierig naar het verkiezingsprogramma en de effecten voor ons, belangrijk om de tendens te zien. Let wel dat niet alles tegelijk hoeft.

8. In de chat en afronding

Petra rondt de vergadering af en vraagt de deelnemers een cijfer te geven voor de bijeenkomst in de chat. Ook mogen nieuwe onderwerpen genoemd worden. Ze bedankt alle deelnemers voor de aanwezigheid en inbreng en eindigt de vergadering.

In de chat worden de volgende cijfers gegeven:

5x 8

6x 9

4x 8,5

Aanvullende opmerkingen:

Fijne informatie als je de enige bent in de gemeente die hier over gaat

Dank voor de informatie.

Altijd tijd tekort

Altijd informatief.

Mogelijke onderwerpen:

- Delen van good practice
- NPO
- GOAB onderwerpen
- Enquête die gedeeld is